

Lausunto wpd Finland Oy:n Kuopion ja Tervon Junnunmäen tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta Pohjois-Savon ELY-keskukselle

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 14.09.2023 § 46
1077/10.02.02/2022

Valmistelijat / lisätiedot:
Erkki Pärjälä
puh. 044 718 2142
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Lautakunta hyväksyy ympäristöjohtajan esityksen.

Päätös

Merkittiin, että varapuheenjohtaja Suihkosen varajäsen Huttunen liittyi kokoukseen asiakohdan käsittelyn alkaessa.

Merkittiin, että jäsen Viljakainen poistui esteellisenä (yleislausekejäävi) kokouksesta asiakohdan käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi ja hänen tilalleen kokoukseen liittyi varajäsen Happonen.

Jäsen Oikarinen jäsen Happonen kannattamana esitti, että lausunnossa täytyy ottaa huomioon:

- 1) Miten Riuttalan talonpoikauskulttuurin perinnemaisema voidaan säilyttää?
- 2) Tuulivoimalat tulee sijoittaa siten, että niiden etäisyys pysyvästä asutuksesta on vähintään kaksi kilometriä.
- 3) Tähän elinkaarihankkeeseen tulee asettaa vakuusraha, jotta mahdolliset loppusiivoukset tulee katettua. Esimerkiksi, jos 20 vuoden kuluttua yhtiö on konkurssissa ja tuulivoimala tulee loppusiivota, niin vakuusrahalla katetaan kulut, eikä kuluteta yhteiskunnan varoja.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava esitys, joka on saanut kannatusta.

Puheenjohtaja ehdotti asiassa äänestettäväksi siten, että ne, jotka ovat esittelijän ehdotuksen kannalla äänestävät jaa, ja ne, jotka ovat jäsen Oikarisen esityksen kannalla, äänestävät ei.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 4 jaa-ääntä (Herranen, Nykänen, Pyykönen, Hakokivi) ja 2 ei-ääntä (Oikarinen, Happonen) ja 1 tyhjä-ääni (Huttunen), joten lautakunta oli hyväksynyt esittelijän ehdotuksen.

Merkittiin, että varajäsen Happonen poistui kokouksesta asiakohdan käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen ja jäsen Viljakainen saapui takaisin kokoukseen.

Esitys

Ympäristöjohtaja Tanja Ahonen esittää, että Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta antaa Wpd Finland Oy:n Junnunmäen tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta seuraavan lausunnon Pohjois-Savon ELY-keskukselle:

Lausunnon antaa ympäristö- ja rakennuslautakunta, joka toimii sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, kunnan terveydensuojeluviranomaisena että kunnan rakennusvalvontaviranomaisena.

Lautakunta toteaa, että Junnunmäen tuulivoimahanketta koskeva YVA-ohjelma on kokonaisuutena kattava ja se on asianmukaisesti laadittu. YVA-hankkeessa

tehtävät selvitykset ja koottavat tiedot on kuvattu valtaosin havainnollisesti ja riittävällä tarkkuudella. Myös tarkasteltavat hankevaihtoehdot on kuvattu ja valittu niin, että ne mahdollistavat hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin riittävästi hankkeen mahdollisissa eri kokoluokissa.

YVA-selostuksessa on tarpeen tuoda esille hankkeen suurimmat mahdolliset vaikutukset, vaikka lopullisessa hankkeen toteutuksessa vaikutukset jäisivätkin vähäisemmiksi. Koska myöhemmässä suunnittelussa ja päätöksenteossa hankkeen ratkaisut, kuten mm. tuulivoimaloiden teho ja koko, voivat muuttua, on tärkeää, että YVA-selostuksessa pyritään havainnollistamaan, miten myöhemmin muuttuvat ratkaisut voivat vaikuttaa YVA-selostuksessa esitettäviin johtopäätöksiin. Tämä seikka on toki lyhyesti tuotu esille YVA-ohjelman kohdassa 27, missä on kuvattu arvioinnin epävarmuuksia. Asian tärkeyttä on kuitenkin syytä korostaa, koska YVA-prosessin reunaehtojen ja lähtötietojen luotettavuuteen on jo hankkeen alustavassa vaiheessa kohdistettu kritiikkiä.

YVA-selostuksessa on tarpeen arvioida eri ympäristövaikutusten keskinäistä merkitystä, koska kaikki tarkasteltavat vaikutukset eivät välttämättä ole yhtä merkittäviä hankkeen hyväksyttävyyden ja toteutuksen kannalta.

Osa hankkeen hyvinkin keskeisistä vaikutuksista, kuten vaikutukset maisemaan, ovat sellaisia, joiden arviointiin ja merkitykseen liittyy paljon hyvin subjektiivisia arvotuksia ja joita ei voida yksiselitteisesti esimerkiksi mitata. Tässä mielessä YVA:ssa on tarpeen korostaa hankkeen paikallisia sosiaalisia vaikutuksia.

Junnunmäen tuulivoimahankkeen välittömässä läheisyydessä on vireillä Vornankorven tuulivoimahanke. Näiden hankkeiden yhteisvaikutukset tulee YVA-selostuksessa tuoda selkeästi esille. Yksi tällainen yhteisvaikutus liittyy äänimaisemaan. Sekä Junnunmäen että Vornankorven hankkeet sijoittuvat Kuopion puolella alueelle, joka Kuopion kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa 2018-2023 on tunnistettu hiljaiseksi luonnonalueeksi. Toimintasuunnitelmassa on linjattu, että Kuopion hiljaisia alueiden säilymistä tulee pyrkiä turvaamaan erityisesti maankäytön suunnittelun keinoin. Alue on yksi Kuopion laajimmista yksittäisistä hiljaisista luonnonalueista. Tuulivoimahanke ja sen oheistoiminnat tulisivat muuttamaan osin alueen äänimaisemaa ja sen luonnetta. YVA-selostuksessa on arvioitava näiden molempien lähekkäisten hankkeiden osalta erikseen ja yhdessä, miten ne vaikuttavat tämän hiljaisen luonnonalueen luonteeseen ja ääniympäristön säilymiseen kokonaisuutena, ei vain hankealueiden sisällä.

YVA-arviointiohjelmasta ei käy ilmi, miten petolintujen kartoituksen onnistuminen varmistetaan. Tuulivoimaloiden linnustovaikutuksia korostetaan erityisesti, mutta perinteisissä kartoituslaskennoissa, joita ei ole mahdollista tehdä 26 km² alueella kovinkaan kattavasti, ei petolintujen pesimäpaikkoja saada kovin hyvin selville. Jopa suurimpien petolintujen, esim. merikotkan, joka on ihan mahdollinen pesimälaji meilläkin, pesät ovat hyvin vaikeasti löydettäviä. Petolinnut ovat pesinnässään muutenkin piilottelevia, etenkin normaaliin pesimälinnuston laskenta-aikaan kesäkuun alussa.

Arviointiohjelmassa ei selvästi mainita, että kaikkien mahdollisesti alueella sijaitsevien vesilain mukaisten arvokkaiden elinympäristöjen (pienet lammet, lähteet, norot) sijainti ja tila selvitettäisiin. Näiden osalta olisi mahdollista jopa parantaa esim. virtavesien tilaa teiden kunnostuksen yhteydessä, jos alueella on sellaisia rumpuja, jotka katkovat kalojen kulkureittejä.

Merkittävä asia tuulivoimaloiden yhteydessä on metsäkadon syntyminen jopa suojelualueille, kun uusia voimajohtokäytäviä avataan metsäalueille. Helposti syntyy suuria metsättömiä alueita, joiden kompensoimiseen tulisi kiinnittää huomiota. Erityisesti kompensointia tulisi koskea luonnonsuojelualueita, mutta sitä olisi pohdittava myös laajemmin metsäkadon näkökulmasta.

Luontovaikutuksia YVA:ssa esitetään selvitetävän varsin perinteisesti eliöryhmittäin ja eliölajeittain, mutta vaikutuksia on tarpeen tarkastella myös kokonaisuutena ottaen huomioon vaikutukset hankealueen luonnon monimuotoisuuteen.

Ilmastovaikutusten arviointia tulee laajentaa koskemaan myös vaikutuksia hankealueen hiilinieluihin, koska tuulivoimaloiden ja sen infran rakentamisella on vaikutuksia myös metsävaltaisen alueen maaperän ja kasvillisuuden hiilensidontaan.

Selostus

Ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Pohjois-Savon ELY-keskus on pyytänyt 7.9.2023 mennessä Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen, Kuopion kaupungin terveydensuojeluviranomaisen ja Kuopion kaupungin rakennusvalvontaviranomaisen lausuntoa Wpd Finland Oy:n Junnunmäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunnon antamiselle on saatu lisää aikaa 15.9.2023 saakka. Arviointiohjelma ja hankkeen tausta-aineistoa ovat nähtävissä ympäristöhallinnon verkkopalvelussa: [Junnunmäen tuulivoimahanke, Kuopio ja Tervo \(ymparisto.fi\)](https://ymparisto.fi)